تحلیلی از منظر گفتمان امت‌محور در سیاست جهان اسلام

بیانیه اخیر گروه اخوان‌المسلمین در حمایت آشکار از جمهوری اسلامی ایران و اعلام همبستگی با رهبر انقلاب اسلامی، نقطه‌عطفی مهم در بازسازی گفتمان وحدت اسلامی در مواجهه با پروژه‌های تجاوزگرانه و توسعه‌طلبانه رژیم صهیونیستی به شمار می‌آید. این بیانیه، ضمن اعلام تسلیت برای شهادت فرماندهان و شهروندان ایرانی، حملات اسرائیل به خاک ایران را نه رویدادی مستقل، بلکه امتداد مستقیم تجاوزات رژیم اشغالگر به فلسطین معرفی کرده است؛ تحلیلی که نشان از بلوغ راهبردی و بازخوانی عمیق صحنه نبرد در جهان اسلام دارد.

از منظر سیاسی، این موضع‌گیری اخوان، خروج از ملاحظات تاکتیکی معمول و ورود به فاز همبستگی عقیدتی و ژئوپلیتیکی با محور مقاومت محسوب می‌شود. برخلاف روایت‌های متعارف رسانه‌ای که ایران و اخوان را در دو قطب متفاوت معرفی می‌کنند، این بیانیه نشان می‌دهد که در مواجهه با دشمن مشترک ـ یعنی پروژه صهیونیستی و حامیان غربی آن ـ گفتمان‌های اسلامی می‌توانند به‌سوی همگرایی حرکت کنند. اخوان

در این پیام، انگیزه‌های تل‌آویو را آشکار ساخته و یادآور شده که اسرائیل در پی انتقام‌گیری از ایران به دلیل حمایت گسترده‌اش از مقاومت فلسطین است؛ این تحلیل، گره خوردگی ژرف میان امنیت ایران و مسأله فلسطین را برجسته می‌سازد.

در ساحت فکری نیز، بیانیه اخوان‌المسلمین بر یک اصل کلیدی در اندیشه‌ی اسلامی تأکید دارد: امت اسلامی یک پیکر واحد است و هرگونه تجاوز به بخشی از آن، تجاوز به کلیت آن محسوب می‌شود. جمله‌ی کلیدی بیانیه که می‌گوید «تجاوز به ایران مرحله‌ای جدید از تجاوز به فلسطین است»، نه‌تنها یک اعلام موضع سیاسی، بلکه بازگشت به قاعده‌ی قرآنی "إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ" است. تأکید بر جانفشانی‌های ملت‌های منطقه ـ از یمن و لبنان تا ایران و فلسطین ـ، نوعی فراخوان به احیای "امت واحده" در برابر استکبار جهانی و صهیونیسم است.

این پیام در شرایطی صادر شده است که پس از حمله تاریخی مقاومت فلسطین در ۷ اکتبر و ناکامی‌های نظامی رژیم اشغالگر، تلاش بی‌وقفه‌ای برای انزوای سیاسی محور مقاومت در جریان است. اخوان‌المسلمین با این بیانیه، نه‌تنها از این خط القایی فاصله گرفته، بلکه تلویحاً از دیگر جریان‌های اسلامی، اعم از سنی و شیعه، دعوت کرده است که به‌جای افتادن در دام جنگ‌های نیابتی مذهبی، به سمت وحدت در برابر دشمن واقعی گام بردارند.

بیانیه اخیر اخوان را می‌توان یکی از نشانه‌های تجدید حیات تدریجی گفتمان امت‌گرای اسلامی دانست؛ گفتمانی که در دهه‌های اخیر زیر فشار ائتلاف‌های منطقه‌ای و تنگ‌نظری‌های سیاسی، تضعیف شده بود. اکنون که صهیونیسم جهانی در تلاش برای گسترش میدان جنگ و نابودی بنیان‌های مقاومت است، چنین مواضعی از سوی نهادهای ریشه‌دار اهل سنت، می‌تواند آغازگر مرحله‌ای نوین در همبستگی جهان اسلام و احیای فریضه «وحدت در برابر طاغوت» باشد.